

31.5.2011

---

179 §

24.5.2011 pöydälle pantu asia

LAUSUNTO TALOUSARVIOALOITTEESTA 18 UUDEN HOITAJAN
PALKKAAMISESTA PSYKIATRISEEN KOTIHOITON

Terke 2011-459

Esityslistan asia TJA/10

TJA Terveyslautakunta päätti antaa talousarvioaloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Terveyskeskuksen kotihoidon mielenterveystiimeihin kuului yhteensä 36 vakanssia. Nämä tiimit vakansseineen siirrettiin vuoden 2011 alusta kotihoito- osastosta psykiatriaosastoon, jotta näin voitaisiin karsia kotihoidon perustoiminnan kanssa olevaa päällekkäisyyttä sekä aiempaa paremmin turvata ja kehittää psykiatristen potilaiden saamia kotihoitopalveluja. Pääosa vakansseista liitettiin psykiatrian poliklinikoiden toimintoihin. Neljä vakanssia varattiin vanhuspsykiatrisen konsultaatiotiimin käyttöön sekä kaksi suunnitteilla olevaan neuropsykiatriseen konsultaatiotiimiin. Toiminnoille laadittiin samalla arviointikriteerit, joita tarkastellaan ensimmäisen kerran vuoden 2012 alussa.

Psykiatriset kotihoitotiimit ovat osa erikoissairaanhoidon ja niiden potilasohjauksesta vastaavat poliklinikoiden ylilääkärit. Tiimien tarjoamat palvelut kohdennetaan pääosin skitsofreniaoireisille henkilöille. Työntekijät työskentelevät potilaiden hoitosuunnitelmien mukaan osana poliklinikoiden työryhmiä. Tiimien työ kohdistuu painotetusti potilaiden koteihin ja muuhun poliklinikoiden ulkopuolella tapahtuvaan toimintaan. Psykiatrisen kotihoidon työntekijän toimenkuvaan kuuluu pidempiaikainen potilaan kotona tapahtuva kuntoutus, sairaalahoidon jälkeinen intensiivinen tuki, terveysasemayhteistyö, erilaiset arviointi- ja kriisikäynnit, kotihoidon konsultointi sekä iltapartiotoiminta, jonka tarkoitus on turvata entistä paremmin psykiatristen potilaiden lääkehoito iltaisin ja viikonloppuisin, tukea tasaisempaa psyykkistä vointia ja vähentää sairaalajaksoja.

Terveysasemien terveydenhoitajien ja kotihoidon työntekijöiden konsultointeja varten nimetään jokaiselta poliklinikalta yksi psykiatrisen kotihoidon sairaanhoitaja, joka on virka-aikana helposti tavoitettavissa. Psykiatrian poliklinikan lääkärit huolehtivat terveysasemien lääkäreiden konsultaatiotarpeista.

31.5.2011

Vanhuspsykiatrian konsultaatiotiimin neljä sairaanhoitaja- erikoislääkäri työparia tekevät laajaa yhteistyötä muiden vanhuksia hoitavien tahojen kanssa. Verkostot muodostuvat kotihoidosta, terveysasemista, sosiaalitoimen eri yksiköistä, kaupunginsairaalan yksiköistä, ja psykiatrisista toimintayksiköistä. Lisäksi työparit tukevat, neuvovat ja ohjaavat hoitavaa työryhmää ja potilaiden omaisia. Psykiatriaosasto on myös valmistautunut järjestämään yhteistyökumppaneille koulutusta tarpeen ilmetessä.

Terveyskeskuksen vanhuspsykiatristen konsultaatiopalvelujen järjestämistä ei voida kokonaisuudessaan ratkaista psykiatrisen kotihoidon resursseilla, mutta toteutetulla muutoksella tehostetaan mielenterveyspotilaiden kotikuntoutusta. Vanhusikäisen väestön määrän lisääntyminen edellyttää jatkuvaa ikäihmisten mielenterveystyöhön osoitettujen voimavarojen riittävyuden ja kohdentamisen tarkastelua. Tietoisuus neuropsykiatrisista ongelmista, kuten autismityyppisistä häiriöistä ja ADHD- problematiikasta on kasvamassa ja tuo mukanaan lisääntyntä ja perusteltua palvelukysyntää. Uusien toimintakäytäntöjen järjestäminen on vielä alkuvaiheessa ja henkilökuntaa koulutetaan ja ohjataan tavoitteellisen psykiatrisen kotikuntoutuksen turvaamisessa. Ensisijaisen tärkeää on saada nyt sovittu työmalli toimimaan, vakiinnuttaa se osaksi nykyistä toimintakäytäntöä ja suorittaa vuoden kuluttua toiminnan suunniteltu arviointi.

Terveyskeskuksen vuoden 2012 talousarvioesityksen kustannustaso on määritelty samalle tasolle kuin vuonna 2011, joten aloitteessa esitetty mielenterveystiimien henkilöstön lisääminen psykiatriaosastolle ei ole mahdollista supistamatta muuta toimintaa.

Terveyslautakunta ei pidä aloitteessa esitettyjä resurssilisäyksiä perusteltuina eikä kannata esitystä, koska psykiatrian kotihoidon toiminta on kehittämisvaiheessa eikä uuden toimintamallin tuloksista ole vielä riittävästi tietoa mahdollisesti tarvittavien henkilöstöresurssilisäysten arvioinnin perustaksi.

Terveysvaikutusten arviointi

Psykiatrinen kotihoito tehostaa vanhuspsykiatristen konsultaatiopalvelujen järjestämistä ja vaikuttaa myönteisesti potilaiden psyykkiseen tasapainoon ja elämänlaatuun ja siten mahdollisuuteen selviytyä kotona. Resurssien lisääminen vanhusväestön määrän kasvaessa voi mahdollistaa nykyistä useammille kotona asuville vanhuspsykiatristen ja neuropsykiatristen palveluiden saamisen.”

31.5.2011

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Käsittely Jäsen Autti esitti, että lausuntoehdotuksen 5. kappaleen puolivälistä kolmannen, sanoihin ”perusteltua palvelukysyntää” päättyvän virkkeen jälkeen poistetaan kappaleen loppuosa seuraavat kaksi kappaletta ja korvataan seuraavalla tekstillä:

”Edellä esitetyn perusteella terveyslautakunta pitää tärkeänä, että kaupunginhallitus lisäisi terveyskeskuksen talousraamiin 800 000 euroa 18 uuden hoitajan palkkaamisen psykiatriseen kotihoitoon. Näin pystytään aiempaa paremmin tukemaan mielenterveyspotilaiden sekä neuropsykologisista ongelmista kärsivien henkilöiden arjessa selviytymistä ja vähentää psykiatrisen sairaanhoidon tarvetta.”

Muutosesitys raukesi jäätyään kannatuksetta. Tämän jälkeen jäsen Autti jätti pöytäkirjaan merkittäväksi seuraavan eriyvän mielipiteensä:

”Terveyden edistämässä ja kuntalaisten terveyserojen vähentämisessä on oleellista että apua ja hoitoa tarvitsevat henkilöt saavat niitä oikea-aikaisesti. Terveyskeskus on omassa selvityksessään todennut että mm. autismi- ja ADHD- potilaiden kotona selviytyminen on jäänyt niukkojen resurssien vuoksi lähes huomiotta. Myös esityslistalla todetaan, että tietoisuus näistä neuropsykiatrisista ongelmista tuo mukanaan lisääntyntä ja perusteltua palvelukysyntää.

Tämän vuoksi terveyslautakunnan olisi tullut lausunnossaan todeta, että on tärkeää saada kaupunginhallitus lisäämään 800 000 euroa terveyslautakunnan talousraamiin 18 uuden hoitajan palkkaamiseen psykiatriseen kotihoitoon. Näin pystytään aiempaa paremmin tukemaan mielenterveyspotilaiden sekä neuropsykologisista ongelmista kärsivien henkilöiden arjessa selviytymistä ja vähentää psykiatrisen sairaanhoidon tarvetta.”

Päätösehdotus Terveyslautakunta päättäne antaa talousarvioaloitteesta edeltä päätöksestä ilmenevän, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä Valtuutettu Lilli Autti on tehnyt seuraavan talousarvioaloitteen:

”Kotihoidon mielenterveystiimien hoitohenkilökunta, yhteensä 36 henkilöä, siirtyi vuoden 2011 alusta terveyskeskuksen psykiatria

31.5.2011

---

osastoon. Psykiatrisen kotihoidon tarkoituksena on tukea erityisesti kotona asuvien skitsofreniapotilaiden arjessa selviytymistä. Samalla terveyskeskuksessa on todettu tarvetta lisätä sairaalasta kotiutuvien potilaiden intensiivistä hoitoa, koska itsemurhariskin on todettu olevan suurimmillaan sairaalahoidon seuraavien neljän viikon aikana.

Samanaikaisesti vanhusten dementiasta johtuvat vaikeat käytöshäiriöt ja depressiot ovat lisääntyneet eliniän pidentessä. Myös terveysasemien hoidossa olevat mielenterveyspotilaat tarvitsisivat aiempaa enemmän tukea kotiin, koska monet eivät kykene tai halua käydä terveysasemalla lääkähoidossa jolloin heidän riskinsä joutua uudelleen sairaalahoidon kasvaa.

Useat autismi- ja ADHD- potilaat tarvitsevat paljon apua jokapäiväiseen elämiseen liittyvissä taitojen harjaannuttamisessa ja oppimisessa, joka olisi tehokkainta kotihoidossa. Heidän kotona selviytymisensä on jäänyt niukkojen resurssien vuoksi lähes huomiotta.

Jotta terveyskeskuksen psykiatrinen kotihoito voisi paremmin vastata näihin jo olemassa oleviin palvelutarpeisiin, ehdotan, että vuoden 2012 talousarvioon varataan määräraha 18 uuden hoitajan palkkaamiseen psykiatriseen kotihoitoon, yhteensä 800 000 euroa.”

Aloitteesta on pyydetty lausunto kaupunginhallitukselle 26.5.2011 mennessä terveyslautakunnalta.

Lisätiedot:

Valjus Kaarina, henkilöstöpäällikkö, puhelin 310 42304